Berləşegez ʙөten dөnja eşceləre!

ŞIMBƏ, 20 IYL 1929 jьl. № 161 (2531)

ʙəremnəp ʙəjəse 5 tijen

پادیپسکئلار-تاراتو بولنگنده، چیت شەهەرلەردەگی ئاگینتلاردا، سەویتلەر سایوزنئنگ بۇتن ،یوچتە بولکلەرئ هەم کانتورلارندا ئالننا.

„Кзыл Татарстан“

Ежедневная газета — Орган Татобкома В.К.П.(б.) ТЦИК, Татпрофсовета и Казгорсовета

9-ый год издания.

„Qьzьl Tatarьstan“

Kөndəlek gəzit—Partijə өlkə kamitite, Yzək ʙaşqarma, Tatpьrafsavit həm şəhər savitь urgьnь.

9 ncь jьl cьƣa.

قزل تاتارستان

بۇتن دۇنیا حزمەت ئیيەلەرئنە کامینتیرننگ ئۇندەمەسئ

بۇتن دۇنیا پرالیتاریياتئ، کۇنچئعشنگ ئیزلگەن حزمەت ماسسئسئ، ئیمپیرییالیسلارنگ

چانکایشی گینیراللارئ هەم قتایداعئ ،ئورس ئاق گۋاردییسلارئ قولئ بلەن س. س. س. ر. چیکلەرئنە هۇجوم ئیتووئنە ئوزئنگ کیسکن جاوابن بیرەچەك. بۇتن دۇنیا بەرژووازییەسئ هەم ساتسییال-دیماکراتلار سەویتلەرئیلن تارقاتماقچئ، ساتسییالیزم پلاننی جیمرمەکچئ ،بولب قۇتقئ تاراتالار. II نچئ ئینترناتسییانال پارتییەلەرئ فاشیسلار لاگیرئنا چعالار.

کامینتیرن باشقارماسئ بۇتن دۇنیا حزمەت ئیيەلەرئنە - ئیشچئ هەم ئیشچئ حاتنقزلارعا توبەندەگئ ئۇندەمە بلەن مۇراجەعەت ئیتدئ.

- تنچلق ئشئنە قورقنچ ئارتا. قتای ئیشچئ هەم کرەستییەنلەرئنگ پالاچئ چانکایشی، حالق ئارا ئیمپیرییالیسلارنگ قوشولارئ ...

[illegible]

ئالارنگ ئیمپیرییالیزم ترناعئ ئاستندا ئیزئلولەرن تانئعان بردەن بر مەملەکەت، سەویت حۇکومەتئنە قارشئ تۇرلئ قەباحەتلکلەرئشلەگەن گومیندان حۇکومەتئ بلەن دیپلوماتییە هەم سەودە بەیلەنشلەرن ئۆزدئ.

گومیندان میلیتاریسلارئنگ یولباسارلارچا ...

[illegible]

نگ بۇیك کۇرەش تاریحئنگ یاکا سەحیفەسن ئاچقان کانتون کاممونالارئنگ کورسەتکەن قەهەرمانلقلارن بۇتن دۇنیا ئیشچئلەرئ ... ب-ر واقتدادا ئیسندەن چعارما یاچا ... ئۇسلەرئنە قتای ،کونتر-ریوەلوتسییەسی تارافندان هۇجوم یاسالعان قتای ئیشچئ هەم کرەستییەنلەرئ ئاکارقارشئ کۇرەش ئۇچن یاکا ...

[illegible]

پاریژ پالیتسەسئنگ «یومانیتە» ریداکسییەسئنە هۇجومئ

پالیتسە فرانسییە کاممونیسلار پارتییەسئنگ یۇرتئندادا تنتو یاساب، 1 نچئ ئاۋگوس کۇننە قاراعان ماتیرییاللارنئ تۇیەب کیتدئ.

پاریژ، 18 (تاسس). پاریژ پالیتسەسئنگ ... نەرسە یوق. پالیتسە پاریژ یاقئنداعئ ئوبیر-...

[illegible]

- «یومانیتە» هەم «ئاۋانگارد» (فرانسییە کامسامولئ ،ئورگئنئ) ریداکسییەلەرئندە تنتو واقتندا ئالنعان داکومینتلارنگ کوبئسئ، برنچئ ئاۋگوس کۇنن ،ئۇیشدئرو توروندا یەچەیکئلەر بلەن یازشقان حاتلار، سالداتلار حاتئ هەم داکلادلاردان عیبارەت.

... ئەیتدئ، شول ئوق ،واقتدا پالیتسە فرانسییە کاممونیسلار پارتییەسئنگ یۇرتئندادا هۇجوم ئیتب، ئانگ ئۇچ ،قاتنددا، پادۋالدان ئالب چاردلاعنا قەدەر تنتو یاسادئ. سوکرا پالیتسە بر نیچە قابچق گەعەز ئالب کیتدئ. ،بو گەعەزلەر ئاراسندا هیچبر ئەهەممیەتلئ ...

Bөten dөnja proletariatьnьꞑ timer quls, Sovitlar ileꞑə hөcym itərgə irek ʙirməs.

Makdonal'd S.S.S.R. ne tanu məs'ələsen haman suza

LONDON, 18 (Tass). „Mancistьr Gardian“ gəzite ʙolaj jaza:

—„Liʙiral diputatlarnьꞑ həm eşcelər partiəsndəge diputatlardan kyʙeləsenen qaraşь ʙolaj: SSSR ʙlən diplamatiə ʙaƣlanşlarьn tup turь jaꞑartrƣa kirək. Prapagandь həm nindi ʙulsa ʙytən məs'ələlər turndaƣь səjləşylər suꞑnnan ƣna alьp ʙarьlrƣa tieş. Mondьj təqdim, eşcelər partiəsenen fraksiəsndəge aldnƣь kşelər tarafnnan eşlənep jata. Liʙiral diputatlar əlʙəttə ʙu teqdimgə jardəm itəcəklər.

LONDON, 17 (Tass). Rəjter agintstьvasь xəʙər itə:

—Kansirvatrlar diputatlardan Fridrik Xoll, tşqь eşlər ministere Gindirsonƣa, palata utьrьşnda şuşь soraularnь ʙirde:

—„Angliə xəkyməte, SSSR nьꞑ Angliədə həm Angliə dominionnarnda (aftanumialь kaluniəlar) prapagandьnь tuqtatuьturnda syzʙiryen sorajacaqmь? Minister, Sovitlar sajuzьnьꞑ zur eşcelərnnən Manuilskineꞑ xəkymət gəzite „Pravda“ da, Hindstanda cualşlar cƣaru planь turnda jazƣan məqaləsenə ... „Pravda“ ... Angeliəgə doşman propagandь alьp ʙara torƣan məqalələrneꞑ ʙasьluьn tuqtatuƣa garantiə soralacaqmь?“

Gindirson, „Provda“ gəzitndəge məqalələrneꞑ, kommunizm xərəkətenə ƣomumi qaraş jasaudan ƣiʙarət ʙuluьn həm ʙu məqalələrdə Hindostan turnda da syz ʙarƣannьƣьn əjtte. Angljiə xəkymətenen ʙu məs'ələdəge pazitsiəse, ʙaş minister Makdonald'nьꞑ 2 nce iyldə palatada səjləgən ricndə kyrsətlgən ide inde, di Gindirson. (Makdonal'd „Zinovief xatь uꞑajь ʙlən ʙirlgən notada kyrsətlgən şartlar nicek ʙulƣan ʙulsa, xezer də Sovitlar sajuzьn tanu өşen şul uq şartlar qala“ dip əjtkən ide)

S.S.S.R. neꞑ xzmət iələre Sovit xəkymateneꞑ notasьn təʙriklilər

Sovitlar sojuzьnьꞑ xzmət iələre Qtaj militarislarьna çavəp itep

III nce industriələştery zajumьn cƣarunь aşqtьrrƣa, industriələştery timpьn jomşartmasqa sorьjlar.

Pətigorski eşcelərə „satlьq Cankajşigə qarşь ʙzneꞑ çəvap“ ocqьcь salrƣa caqьralar

Bez xəzer

Jəş ysmrlər həm jəşlərne təzəty jortlarnda eşləycelər, ʙarlьq jəş ysmrlər ʙlən qatnaş çьlьşta, Qtaj impirialislarьna qarşь protis ʙlderələr həm alarƣa III nce industriə zajumьn cƣarunь sorap həm dissiplinanь kytərrgə syz ʙirep, çauap ʙirələr. Kirək vaqtta suƣşqa xəzer ikənnkləren ʙlderələr.

Bez stanuklarnь vintofkьlarƣa alştьrrƣa xəzerʙez

IVANOVO - VOZNISINSKI, 18 (Rosta). Qtaj xəkymətenen notasь Ivanovski өlkəseneꞑ faʙriklərndə eşcelərneꞑ jaꞑa nəfrətləren quzƣattь. Vicuganьꞑ 25 meꞑ tuqucьlarь:

- Bez stanuklarnь vintofkьlarƣa alştьrrƣa xəzer ʙez, didelər.

ساتلق چانکایشیگە بزنگ جاواب» ئۇچقئچئ

پەتیگورسکی، 18 (روستا). ئشچئلەر ئۇیشماسئ، تیریك حزمەت ئیيەلەرئ «ساتلق چانکایشیگە بزنگ جاواب» ئۇچقئچئ سالو ئۇچن ئاقچا جییارعا چاقردئ. پەتیگورسکیدە ،شوندئ ئۇچقچ سالو ئۇچن ئشچئ هەم حزمەتکەرلەر ئاقچا جییا باشلادئلار.

قتایعا جاواب رەوشندە 3نچئ ئیندوستریيە زایومئ.

ساراتف، 18 (روستا). قتای گینیراللارئنگ پراۋاکاتسییەلەرئنە جاواب ئیتب بۇتن شەهەرلەردە 3نچئ ئیندوستریيە زایومئنا ئالدان یازئلو کۇچەیدئ.

ئاریول، 18 (روستا). قتای میلیتاریسلارئنگ پراۋاکاتسییەلەرئنە قارشئ لوتسینسکی رایونئ کرەستییەنلەرئ، بۇتن کۇز چەچلگەن ئاشلقلارن کانتراکتاتسییەلەشتررگە قەرار قلدئلار. ئالار ئشچئلەرئنگ 3نچئ ئیندوستریيە زایومن چعارونئ سۇراولارئناقوشئلالار.

XAR'KEF 18 (Rosta). Xar'kfneꞑ xzmət iələre 3 nce industriə zajumьn tizlek ʙlən cƣarunь sorap ʙik kyp qərar cƣardьlar. Bөten çirdə 3 industriə zajumьna aldan jazьlu ʙara. „Xar'ko vski Prolitari“ gəzite ridaksiəsenə ʙer xzmətkərneꞑ xatьnь tarafnnan xat alndь. Ul, yzeneꞑ xatnda industriə fondьna altьn ʙaldaq həm alqalarьn ʙirep, ʙaşqa xatnnarnь da yze ʙlən tiꞑnəşrgə caqьra. Qtajlarnьꞑ xuligannьq nalytnnan suꞑ min Sovitlar ilen saqlarƣa xəzer toru өcen atarƣa өjrəny jaki şəfqət tutasь tygərəgenə jazьlam, di ul.

1 miliun 300 meꞑ təzy

eşcelərə SSSR nь saqlarƣa xəzer toralar.

MƏSKƏY, 18 (Tass). Təzy eşcelərenen VIII ʙөten sojuz kanfirinsiəse acldь. Kanfirinsiə Qtaj impirialislarьna qarşь protis rizəlytliəse qaʙul itte. Kanfirinsiə 1 miliun 300 meꞑ təzy eşcelərə ismnnən sovitlar ilen ʙrnce caqьru ʙlən saqlarƣa xəzer torƣanьn SSSR xəkqmətenə ʙlderə.

تیلیگراملارنگ دەوامئ 4 نچئ بیتدە.

Kisken cara kyregez

2 nce ʙylek militsiə xzmetkərlərə Qtaj vaqiƣələrenə pratis ʙlderələr həm Qtaj vlaslarь Sovit notasьn ytəməsələr, yz xoquqlarьn saqlarƣa xəzer torularьn əjtələr.

Sovitlar Sojuzь xəkymətnnən alarƣa qarşь kisken caralar kyryen həm III nce industriə zajumьn cƣaruьn sorьjlar.

MəskəydəgeQtaj xzmətiələres.s.s.r. nь saqlarƣa xəzer tora.

MƏSKƏY, 18 (Rosta). Bygen Məskəydə, Kropotkin məjdanьnda ʙik kyp mꞑnər qatnaşь ʙlən ʙanditlarnьꞑ Qtaj Kөncьƣьş Timer Julьna nalyt jasaularьna qarşь intirnatsional protist mitingese ʙuldь. Məjdan Qtaj Komunivirsititь studintlarь həm ere pritpriətiə eşcelərə ʙlən tuldь. Mitingedə, kyptən tygel ylgən Kanton kommunasь rə'ise Suczao-Czinneꞑ qzь, Girmaniə kommunistь Knorre h. ʙ. lar ric ʙlən cqtьlar. Miting ʙөten dөnja prolitariatьna həm izlgən xalqlarƣa mөraçəƣət cƣardь. Şulaj uq rizolytsiə qaʙul itep, S.S.S.R. gə qarşь kilgən Qtaj militarisiarьna qarşь kөrəşydə Sovit xəkymətenə ʙulьşrƣa syz ʙirələr. Alar şulaj uq III-industriə zajumьn cƣarunь təʙrik itələr həm partiə, xəkymətneꞑ ʙrnce caqrularь ʙlən S.S.S.R. ne saqlarƣa ʙөten xzmət iələren xəzer torrƣa caqьralar.

Eşcelər, Qtaj ʙlən diplamatiə

ʙaƣlanьşьn өzy turndaƣь xəkymətneꞑ çəuap notosьn təʙrik itələr.

SIMIPALATINSKI, 18 (Rosta). Bygen, Sovit xəkymətenen Qtajƣa ʙirgən çəuap notosьn alƣannan soꞑ, Tunsipnьꞑ ʙөten mastirskujlarnda, punktlarnda, şulaj uq Simipalatnьꞑ pritpriətiələrndə kycmə mitingelər ʙuldь. Eşcelər, Qtaj ʙlən diplam atiə ʙaƣlanьşьn өzy turndaƣь xəkymətneꞑ çəuap notasьn təʙrik itələr.

KIEF, 18 (Tass). Qtaj xəkymətenen notasь zur nəfrət tudrdь. Qaraxan iptəş notasьnьꞑ diplomatiə həm xuçalьq ʙaƣlanşlarьn өzy turndaƣь suꞑƣь syzlər ʙөten xalьq tarafnnan təʙrik itlde. Krasnoznamin zavotь eşcelərə Qtaj notьsьna qarşь rizolytsiə cƣarьp, ʙolaj diler: — Bez, yzeʙzneꞑ xəkymətən, S.S.S.R. nьꞑ dөres rəyştə qujlƣan soraularьn çirenə çitkerrgə trşunь sorьjʙьz. Əgərdə Yktəʙrneꞑ kөrəşep alƣannarьn saqlarƣa kirək ʙula ikən, ʙez ʙarьʙzda şannь Qzьl Armiə safьna tzelrgə xəzerʙez.

Şu dьj uq rizalytsiələr Kiefneꞑ ʙaşqa faʙrik-zavotlarnda da qaʙul itelə.

1 nce augus iskadriliəsenə ʙer kөnnek eş xaqь

Tatarstan Yzək Arxifь xzmətkərlərə Qtajdaƣь qəʙaxət cƣşlarƣa protis ʙlderep, „1 nce avgus“ iskadriliəsenə yzləreneꞑ ʙer kөnnek eş xaqlarьn ʙirəler. Şulaj uq xəkymətən Qtaj vlaslarьna qarşь kisken caralar kyryen taləp itəler həm ʙarьsь da Aso-Aviaximƣa clin ʙulьp krrgə syz ʙirələr. Yzlərə ʙlən tiꞑnəşrgə məƣarif eşcelərə sojuzьnьꞑ ʙөten clinnəren caqьralar.

قتای - کۇنچئعش تیمر ،یولئ توروندا

سوڭعئ کۇنلەردە قتای - کۇنچئعش تیمر یولندا ،بولب ئوزعان واقیعەلەرئوکاییئ بلەن بز گەزیت ئوقوچئلارئبزنئ، ،بو ،یولنگ سالئنو تاریحئ هەم ،ئول توروندا سەویت حۇکومەتئ بلەن قتای ئاراسنداعئ کیلئشولەر بلەن قسقاچاعنا تانشدئرب ،ئوزونئ کیرەك تابابز. ،یولنئ سالو توروندا برنچئ کیلئشو قتای ...

[illegible]

... گشئلەر تارافندان ئیدارە ئیتئلرگە تییش ئیدئ. کیلئشو بوینچا تیمر ،یولنگ باشندا 10 کشئلك پراۋلینییە تۇرا. پراۋلینییەنگ چلینلەرئ هەر ئیکئ یاقدان تیگز ساندا بیلگئلەنەلەر. پراۋلینییەلەر پرسیدەتئلئ قتای ،بولب، ئانگ یاردەمچئسئ سەویت حۇکومەتئ تارافندان قویئلا. کیلئشو بوینچا ئالار ئشنئ یرگەلەب ...

[illegible]

Xarʙin vokzalьnьꞑ kyrenege.

[illegible]

Cit il mətʙuƣatь Sovit xəkymateneꞑ xarəkaten xaqlь taʙa

„Qtaj militarislarь ʙөten dөnjanьꞑ tnclьƣьna qurqьnьc tudьralar“

PARIŻ, 17 (Tass). Gəzitlər Qtaj — Kөncьƣьş timer julь turnda tnсraq rəyştə jaza ʙaşladьlar, xətta uꞑ gəzitlər də, ʙu daunьꞑ ʙөten məs'yliəte Qtaj өstenə təşkənnegen aꞑnьj ʙaşladьlar. Sullar mətʙuƣatь da yzeneꞑ qaraşьn yzgərtte. „Volontə“ gəzite mukdincelərneꞑ xərəkəten pravakatsiə dip atьj həm şuşь syzlərne jaza:

— „Mukdincelər, S. S. S. R. neꞑ tnclьq səjasəte alьp ʙaruьna qaramastan, anь nƣьraq xərəkətlənrgə məçʙyr itməkce ʙulalar. Javropa ʙu məs'ələdən cittə qala almьj. Bu məs'ələ ʙөten dəylətlərneꞑ intirislarьna qaƣьla həm ʙөten dөnjanьꞑ tnclьƣьna qurqьnьc tudьra“.

LONDON, 18 (Tass). Rəjter agintstьvasь xəʙər itə:

— Palatada tşqь eşlər ministere Gindirsonnan, Sovit — Qtaj daub turnda aꞑnatuьn soradьlar. Gindirson ʙolaj çəuap ʙirde:

— „Min 15 nce iyldə jasaƣan zəjəvliniəmə, gəzittə cqqan xəʙərlərdən artьq ʙik az nərsə gnə өsti alam. Angliəneꞑ Tokiodaƣь ilcese, Xarʙin ʙlən tiligraf ʙaƣlanьşь өzely səʙəple, annan ʙik az xəʙərlərneꞑ gnə alьnuьn ʙldrde. Min yzeʙzneꞑ Pəjpindəge ilceʙzgə tiligraf ʙujnca mөraçəƣət itep, suꞑƣь xəʙərlərne ʙlderrgə quştьm“ di.

„Vaşingьton Post“ gəzite, Sovit-Qtaj daubna Millətlər Ligasьnьꞑ qatnaşuьn kirəksez sanьj. Cөnki Millətlər Ligasьnьꞑ qatnaşuь, ike aranь tnclandьru urnьna araƣa provakatsiə krtye məmkin.

NIOJORK, 17 (Tass). Amirika kapitalь kyptən tygel gnə yzeneꞑ Mançoriə ʙlən qzqsьnuьn ʙldrgən ʙulsa da, ləkin Vaşingьtunda səjasət ʙlən jaxşь tanьş kşelər, „Ivning Post“ həm „Boltimor Sən“ gəziltlərndə Quşma Amirikanьꞑ rəsmi pazitsiəse turnda jazlƣan syzlər ʙlən riza ikənneklərən əjtələr. Bu gəzitlər, Quşma Amirikanьꞑ Sovit-Qtaj daundaƣь pazitsiəse turnda şuşndьj qaraşnь kyrsətkənnər ide.

Quşma Amirika ʙitaraf pazitsiədə tora. Ləkin Quşma Amirika, S.S.S.R. neꞑ Qtaj hөçymenə qarşь toruьn tli. Cөnki Qtajnьꞑ ʙu eşe, Qtajdaƣь ʙөten cit dəylətlərneꞑ intirislarьna qarşь kilə.

NIOJORK, 16 (Tass). „Annalift“ zurnalь jaza:

— Kyptən tygel gnə rəsmi rəyştə jalƣanƣa cƣarьluƣa qaramastan, Nankin xəkymətе xəzrge kөndə cit illərdən zajum alrƣa tli. Monьꞑ өcen, Nankin xəkymətе Amirikanьꞑ həm ʙytən illərneꞑ finansislarь ʙlən səjləşylər alьp ʙara. Bu zajumnar, Qtaj xalьq xuçalьƣьnьꞑ tөrle tarmaqlarь, ʙigerək tə timer jullar өcen ʙilgelənə.

„Annalift“ zurnalь Qtaj finanslarьnьꞑ ʙik cualcьq xəldə ʙuluьn jaza həm Qtajƣa zajum ʙirgən caqta, 6 dəylətneꞑ kileşep eşləye kirək ikənnkne əjtə

«Sovit armiəse, Dөnjada iꞑ kөcle armiəneꞑ ʙrse»

NIOJORK, 17 (Tass). „Boltimor Sən“ gəzite jaza:

— Dəylət dipartamintь (Quşma Amirikanьꞑ tşqь eşlər ministrlege) Mançoriə məs'ələsndə ʙitaraf jul totsa da, ləkin Jraq kөncьƣьş məs'ələləren tikşeryce ikspirtlar, Sovitlar Sojuzьnьꞑ pratise xaqlь ikənnegen əjtələr. Amirika cinovniklarьnьꞑ qaraşlarь ʙolaj: Əgərdə Ponama xəkymətе Ponama kanalьn qulƣa alьp, annan Amirika cinavniklarьn çiʙərsə, Quşma Amirika xəkymətenen Ponamadaƣь pazitsiəse də sovitlar Sojuzьnьꞑ Qtajdaƣь pazitsiəse ʙlən ʙrdəj ʙulьr ide. Rəsmi kşelərneꞑ ujnca, Sovitlar Sojuzь Qtaj hөçymenə qarşь toracaq həm kirək taʙlsa, kөc qullanudan da kire tormajacaq. Ləkin Quşma Amirikadaƣь rəsmi kşelər, suƣьş cƣunь kөtmilər.

„Boltimor Sən“ xəʙərcese Quşma Amirika xərʙi dairələrnnən alnƣan xəʙərlərgə tajanьp əjtə: Sovit armiəse dөnjada iꞑ kөcle armiələrneꞑ ʙrse. Qzьl armieslər, patşa saldatlarьna qaraƣanda kyp jaxşьraq өjrətlgənnər. Qzьl armiəneꞑ məƣnəvi jaƣь (nastьrajeniəse) ʙik jaxşь, di.

„Ivning Post“ gəziteneꞑ Vaşingetundaƣь xəʙərcese jaza:

— „S.S.S.R. gə doşmannqlar ʙuluƣa həm Quşma Amirikanьꞑ iskedən Qtajƣa dus ʙulьp kilyenə qaramastan, ʙөten kşe S.S.S.R. fajdasьna səjli. Japoniəneꞑ pazitsiəse xəllərne ʙilgeləjəcək. Xəzrge kөndə Japoniə Qtajdaƣь eşlərneꞑ elkke xəlndə saqlanuь ʙlən qzqsьna. Cөnki Qtajnьꞑ S.S.S.R. gə qarşь cƣuь, Japoniəneꞑ kөnjaq Mançoriə timer julьna kantryl jasauь өcen qurqьnьc tudьracaq“

Ikmək məs'ələse turnda

م. ئی. كالینیننڭ ئیۋانوۋسكی پرامیشلننس ئۇلكەسی سەویتلەرنڭ ئوچریدیتلنی ئسییزدندە سۇیلەگەن داكلادندان

كم تیز هەم ئۇیشقاڭ رەوشدە ئاشلق حەزرلیۍ

سافحوزلاردا، كالحوزلاردا، تراكتر كالوننالارندا، ئاینرم ئاوللاردا ئاشلق حەزرلەودە ساتسیالیزم یارنشن ئوكشلی ئوتكەرو ئارقاسندا پلاننی تیز توترعا مۇمكین

حەزرلك باشلارعا واقت

كالحوزلاردا نق دیسسیپلینا بولرعا

ئالارعا بیرلگەن جیگللگەلەر تولی رەوشدە ئشكە ئاشرلرعا تییش

سافحوزلار برنچلكنی ئالسنلار

ئەمیرف ئیسحاق.

ئاشلق حەزرلەو، ساتسیالیزم یارشی ئزی بلەن بارا باشلی

Uŋsьz kitap, suŋƣa qalƣan dinsez

«حەزرگی تاتار روحانیلاری هەم ئالارنڭ ئشلەری». نەجیب دوماوی ئەسەری (1

«ئیشانلار» هەم «قەدیمچی موللالار».

نەجیب دوماوی كم لاگیرندا؟

№161 (2531) „Qzьl Tatarstan" ŞIMBƏ, 20 IYL 1929 jьl. 3 Bit

Qmzsьz Tarlofkь həm «tlsez» Vrac

ئاورو دیگه‌ن نه‌رسه قشن، جه‌ین تیكشرمی بیت ,ئول، ئارگانیزمنی كیمتره، ئوپكه‌له‌رنی سوورتا تۆرا. ,شونك ئۆچن ئاورولار قش ئورتالارندا ئوق ئوزله‌رن داوالاو، ترلتو چارالارن ئزلیله‌ر، كه‌میسییه‌له‌ر ئالارغا ئاورولاردان قۆتتلو یوللارن كورسه‌ته‌له‌ر، تییشلی داوالاو یۆرتلارنا ئۆزاتا تۆرالار.

,ببیل قازاننك ئوزه‌ك كانترول كه‌میسییه‌سی، «سزگه حه‌زرده‌ن ئوك تارلوفكدغا باررغا كیره‌ك» دیب، بر نیچه ئاوروغا مارت ئاینك 13 نچی كۆننده ئوك یوللارنا ئاقچا بیرب جیبه‌ره. ,بو ئاورولار یلغا ئاریاغی تۆبه‌گنده‌گی لینین فابریگی هه‌م زاۋودلارنك ئشچله‌ری بولالار.

تارلوفكی ساناتورییه‌سنه بارر ئۆچن ئلك پویزدغا ئوترغا، ئاندان ,سوك 60—70 چاقترم ئات بله‌ن باررغا كیره‌ك. كه‌میسییه ئالارغا: «ئستانسغا سزنی قارشی ئالرغا ئاتلار كیله‌له‌ر. بر-برنگزده‌ن ئایرلماغز، پویزدان قالماغز» دی.

ئاورولار شولای ئیتب ساناتورییه‌گه بارو ئۆچن ۋاكزالغا تۆشه‌له‌ر. ,پویزد كیلب جیته‌رگه بر نیچه‌ده‌ر واقت قالغاندا، كانترول كه‌میسییه‌سنده كه‌عه‌زله‌ر بیرب ,ئوترۆچی كشی، ئه‌لسترب، تلله‌رن ساللندرب ۋاكزالغا كیلب كرمه‌سنمی! ,ئول ئاری-بیری چابب 13 ئاورونی ئزله‌ب تابادا:

— تارلوفكدا ساناتورییه ئاچلماغان ئیكه‌ن ئه‌لی. یولغا ئالنغان ئاقچالارغزنی كیری قایتارب، ئویله‌رنگزگه تارالشغز» دی.

بر نیده ئشله‌ر حه‌ل یوق بیت. ئاورولار كه‌رزینله‌رن، قابچقلارن ئارقالارنا ئاسب، ئویله‌رنه قایتب كیته‌له‌ر.

شوندان ,سوك بایتاقنا كۆنله‌ر ئوزا. مارت ئوته، ئاپریل ئوتب كیته، مای كیلب جیته. ماینك 8 نده كه‌میسییه ئاورولارنی تاغن بر قات قاری:

— تارلوفكدغا باررغا كیره‌ك سزگه، دی.

11 نچی مایدا كیلدگز، دی. ئاورولار ,بو ,یول ئیندی، پاراحودقا ,ئوترب، چنلاب‌دا تارلوفكدغا سه‌فه‌ر قلالار.

پاراحود چالدغا كیلب توقتاغاچ، ئاورولارنی ساناتورییه‌گه ئالب بارا تۆرغان ماتوركننی ئزله‌رگه كیره‌ك بولا. ئلك ,شونی ئزلی - ئزلی جانلاری چغا. ئیچماسام ,شونی كورگه‌ن، بلگه‌ن كشی‌ده یوق... تیك ,یول ئورتاسندا ئشله‌په‌لی، ئسپای كییملی، قزل یۆزلی گنه بر كشی باسقان‌دا، بۆلارغا قاراب تۆرا... كۆچكه -كۆچكه‌گنه ماتوركننی تاپالار. ئوترالار. بۆلار ئوترغاچ قنا تگی ئشله‌په‌لی كشی‌ده كیلب جیته. ,ئول ئاورولار ئوترغان ماتوركدان ئالارنی پاروغا كوچرب، تیزره‌ك كیتو تورندا پریكازلار بیره.

— كم ئیكه‌ن ,بو؟-دیله‌ر ئاورولار. قایدان بله‌سك، كم ئیكه‌نن بلو چیتن ,شول...

ـ نه ساناتورییه ... ساناتورییه ئوزننك چیستالدغی، یاتاق ئورنلاری، باشقالاری بله‌ن ئاورولارغا ئۆخشارلق. تگی ئشله‌په‌لی، قزل یۆزلی كشی‌ده ساناتورییه‌گه بر-ئیكی مه‌رته‌به كرب چغا. تیك ئاورولار ئانك كم ئیكه‌نن گنه بله ئالمیلار، ,ئول ئوزی‌ده بره‌و بله‌ن‌ده سویله‌شمی. ئه‌لله تلسز میكه‌ن ,ئول دیله‌ر. ئاحردان‌غنا ئاورولار ئیندی ئانی ساناتورییه‌نك ئستارشی ۋراچی ئینیوشكین ئیكه‌نن بله‌له‌ر.

ئاورولارنك ئچله‌ری پۆشا باشلی. پۆشماسلق‌دا توگل بیت. برده‌ن ئینیوشكیننك ئاوزندان بر سوز چقمی، ئیكنچنده‌ن كۆته‌له‌ر، كۆته‌له‌ر - قمز یوق:

— ئارینبوردان قمز یاساوچی ماستیر كیلب جیتمه‌گه‌ن‌ه دیله‌ر!

یاری ئه‌لی ئاورولارنی جوواتا تۆرالار:

— ئارتق بۆرچلماغز، دیله‌ر. قۆیاشدان فایدالانغز، هاوادا یۆرگز، دیله‌ر.

شولای ئیتب بر ئاتنا واقت ئوتب كیته. ئه، قمز هامان یوق... ,ئول ئارادا قازاندان ساتسئستراخ پرسیده‌تنلی گالاتین كیله‌دیگه‌ن حه‌به‌ر تارالا. له‌كین ئانك یۆزن كوروده بیك ئاورلق بله‌گنه ناسیب بولا. ئاورولارتارافندان بیلگنله‌نگه‌ن كشله‌ر ئانی چاقررغا بارغاچ‌دا ,ئول:

— مین ساناتورییه‌ده ,بولدم، بارمیم ئیندی،دی. ئشچله‌ر ئانی چاقرو ئۆچن، ئیكنچی قات سیستراسنی جیبه‌ره‌له‌ر: ,ئول كۆچكه -كۆچكه‌گنه:

— ئیرته‌گه ئابیددان ,سوك كیلرمن،دیب جاواب قایتارا.

ئشچله‌ر ئیرته‌گنسن زارغب گالاتیننی كۆته‌له‌ر. ئوزله‌رننك زارلارن، كورگه‌نله‌رن سویله‌مه‌كچی بولالار.

له‌كین گالاتین‌دا ئوزن ئینیوشكیندان كیم ,تۆتمی ئیكه‌ن: ئول‌دا ئیكنچی‌كۆن ساناتورییه‌گه كیلب، باسقچلارنی، بولمه‌له‌رنی قاراو بله‌ن قه‌ناعه‌تله‌نب كیته.

ئه قمزسز ئوتكه‌ن كۆنله‌ر، ساناتورییه‌ده بولغان جیتشسزلكله‌ر تورندا برگنه سوزده ,بولمی. ,بو ئشله‌ر، ,بو ئه‌كه‌مه‌تله‌ر تورندا كم بولسادا جاواب بیررگه كیره‌كدر بیت. مۆكا قه‌ده‌ر مۆكار جاواب بیروچی بولمادی،له‌كین ,بو حیكمه‌تلی‌كۆنله‌رنی ئشچله‌رئۆنتماغانلار ئه‌لی.

ئالار ئیندی ,بو تورندا تییشلی ئویشمالارنك جاواب بیروون كۆته‌له‌ر. «ئاورولار».

ئابلیگاتسییه‌له‌رگه ئۆتشلارلارنی ئالماودا كمله‌ر عه‌یبلی؟

ئابلیگاتسییه‌له‌رنك حالق ئچننه تارالووی هه‌م ئالارغا چققان ئۆتشلارنك ئابلیگاتسییه حوجالارنا تابشرلووی تورندا دوه‌له‌ت بانكسندا حه‌به‌رچبرزگه، ,شوشی مه‌علوماتنی بیردله‌ر:

ئوزه‌ك باشقارما كه‌میتیتننك 15 نچی مایدا چغارغان قه‌راری بوینچا، هه‌ر بر ئویشمالارنك میسكوملاری قارشندا ئابلیگاتسییه‌له‌ر هه‌م ساقلق كاسسسی ئشله‌رنه یارده‌م ئیتوئۆچن ماحسوس كه‌میسییه ئۆیشترلرغا تییش ئیدی. له‌كین ,بو كه‌میسییه كوب ئویشمالاردا حه‌زرده یوق ئه‌لی، شولای ئوق بولغانلارنك‌دا بیك ئازی تییشلی ره‌وشده ئش ئالب بارالار. ,بو حه‌ل هه‌ر بر ئویشمانك ئادمینستراتسییه‌سی هه‌م میسكومی ئوستنده ,زور قارا تاب ,بولب تۆرا. كیله‌چه‌كده بز ,بو ئویشمالارنك ئیسمله‌رن كورسه‌تربز.

یارده‌م كه‌میسییه‌سننه نه‌رسه‌له‌ر یۆكله‌نه ,سوك؟

,بو تورندا ئالارغا ,تولی ره‌وشده ئاكلاتا تۆرغان قاعیده‌له‌ر بیرلگه‌ن، شولای‌دا ئیك مۆهیمله‌رن مۆندادا كورسه‌تب كیته‌بز: ئیك ئلك ,ئول كه‌میسییه‌له‌ر هه‌ر تۆرلی زایوم تورندا ئسپرافكالارنی بیرب تۆررغا تییشله‌ر. ئاندان ,سوك ئالار زایوم ئابلیگاتسییه‌له‌رن قولدا ,تۆتونك نیندی فایدالاری باردغن، هه‌م ئانی ساقلاوچارالارن ئاكلاترغا تییشله‌ر.

حه‌زرگی كۆنده مالییه حالق كامیسارییاتندا بولغان سیفرلارغا قاراغاندا، تۆرلی زایوملار بوینچا حالققا چققان ,ئۆتش ئاقچالارنك 35 میلییون سومدان ئارتغراغی ,ئۆتوچی كشله‌ر تارافندان ئالنماغان،مۆنك سه‌به‌بی هیچ شیكسز ئابلیگاتسییه حوجالارنك ئوزله‌رنه ,ئۆتش چغو - چقماونی بلمیچی تۆرولاری بولرغا تییش. حۆكومه‌ت ,بو،ئۆتش ئاقچالارن حوجالارنا بیررگه ترشا، شوگار كوره، 25 نچی ئییونده‌ن 25 نچی ئییولگه قه‌ده‌ر ,ئۆتش چققان ئابلیگاتسییه‌له‌رنی تیكشرو ئایی ئیعلان قلنغان ئیدی. منه ,شول ئای ئچنده یارده‌م كه‌میتیتله‌ری هه‌ر بر ئابلیگاتسییه‌له‌رنی تیكشرب‌چغارغا تییشله‌ر، ئه‌گه‌ر بر ئویشمادا بره‌ر ئشچی ئوزننك ئابلیگاتسییه‌سننه ,ئۆتش چققانن بلمی ئالمی تۆرغان بولسا، ,بو ئشده یارده‌م كه‌میسییه‌له‌رننك سالقن قاراشلارندا ئوپكه‌له‌رگه ,توری كیله. بیگه.

Kantonnarda

Aubl xuçalьqь kurьsь

Tatarstan kyləmndəge aubl uqьtucьlarьn, aubl xuçalьqь blən jaxşь tanştьru ecen, Cistaj şəhərndə aubl xuçalьqь kurьsь acldь. Kursnьŋ vaqtь - iynnən, 1 - augusqa qədər dəuam itəcək. Kursnьŋ iqtisadi jaqь nacar. Barь 15 sum qna birələr. Kursantlarnь aşatu ecen upşi stalavaj ojştьrlqan. Ləkin andaqь aşau blən kursantlar hic tə qənaqətlənə almьjlar. Mamadьş, Cistaj kantunnarь yzlərenen kursantlarьna estəmə aşarlьq aqca çibərdelər. Spas KONOsь qna yzeneŋ 11 kursantьna aşarqa aqca çibərmədə. Kursantlarnь Cistajnьŋ II nce basqьc məktəp binasьna urnaştrdьlar. Kursta barьsь 90 kşe uqьdь.

Kursnьŋ təqlim-tərbiə jaqь: Klimьt, - 15 səqet, poctь - 15 səqət, ysmnek, anьŋ tormьşь həm tezeleşe - 20 səqet, igncelek - 90 səqət həm başaalar. Barlьq uqu 308 səqət bula.

Kursnntlar, aubl məktəplərndə həm aubl xalqь arasnda eşlərlek bik kyp jaŋa nərsələr aldьlar. ŞƏQBANЬF.

Çir tezycelərne caqьram.

Cistaj kantunь, iske Callь vulьsь, Kiekle aulnda çir tezy eşlərə alьp baram. Bu aublnьŋ barlьqь 4426 giktar çire bar. Satsializm jarьşnda tybəndə kyrsətlgən eşlərne estemə alam—

1) 100% sьjnfi çir təzy, 2) 100% kyp basuqa kycy, 3) vaq plasalarnь beterep, jort sajьn hər basuda ikeşər plasa qna jasap biry həm başqalar.

Yzem blən tiŋnəşrgə tybəndəge iptəşlərne satsializm jarьşьna qatnaşrqa caqьram.

Çir təzy eşləren başqaruclardan - **Azatьf, Ij'jasьf, Rikqulьj. Əptlxaq, Bik. timirьf Əptlxaq' Bəstamьf Salix, Ylymbikef Məçit.** ABDULLIN.

Çauap birəbez

Cistaj aubl xuçalьqь həm Qazan çir təzy tixnikumьnьŋ satsializm jarьşьna caqьru şartlarьn uqьp, Qazan Tatar aubl xuçalьqь tixnikumь komsomol jəcəjkese blən şul uq tixnikumnьŋ agranumiə siksiəse yti alacaqьn estenə ala. Bu jьl jazqь cəcy kampaiəsndə komsomol jəcəjkese agrasiksiə tirəsenə yzeneŋ bar kecləren tuplap, altь aubl həm ike kalxuzda tybəndəge qəməli caralarnь tormşqa ytkərde.

Barlьq cəcy kampaniasnda 1947 giktar çir cəclde, aubl çьnnarnda 71, aubl xuçalьqь tygərəklərndə 41, barlьqь 112 daklat ytkərlde.

Cəcy orlqlarь 3 aulda 945 pot aqulandь, Jazqь cəcydə 254 girtar çir kantraktavajt itlde. 2 tatar həm 2 rus aulnda barlьqь 4 aubl xuçalьqь kətpxanəse ojştьrldь. 2 aulnьŋ komsomol jəcəjkelərndə ezlksez rəyştə julbaşcьlьq eşe alьp barьla. Ber aulda or jaŋadan komsumol jəcəjkese təzldə.

3 kalliktif, 3 se məktəp qrь həm kalxuzlarda ike kyrgəzmə jəşlcə baqcalarь təzelep, yzeвznьŋ xisapqa orlqlar blən tə'min itlde. Bolardan başqa ike tatar aubьna 101 xuçalqqa buşlaj jəşlcə orlqlarь taratldь. Aullarda 3 meŋ təptən artьq jəş aqaclar utrtldь. 4 aulda orlьq fondь təzelep,580 pot orlьq çьldь həm jarlь xuçalqlarqa cəcərgə taratldь. Jarlь xuçalqlarnьŋ 27 giktar çirlərə kymək rəyştə eşlənde. Ber ygez şirkəte, ber maşina həm baqca-ytəlcelek ojşmalarь təzlde.

Xəzer tixnikum qarşnda satsializm jarьşь ştaвь təzelep, barlьq ojşmalar blən kiŋ kyləmdə bəjləneş jasaldь. Yze blən tiŋnəşrgə Cistaj, Minzələ, Ufa, Qazaqstan aubl xuçalьqь, Qazan çir təzy həm baqca-tytəlcelek tixnikumnarьn caqrrqa qərar birde.

XƏLIM VƏLIEF, RƏXIMEF Ş.

Partiə saflarьn tazartu julnda

Mamadьş kantonnda aubl jarlьlarь kommunistlarnьŋ sьjnfьj totnaq

Tьşьn tikşeryde jardəm itələr· Kulaklarqa jul birgən „Kommunislar" Partiə safnnan qnьldьlar.

Jəcəjke sostafьnьŋ 40 prosintь partiədən qubldь

Mamadьş kantunь, Kukmara vulьsь. Iske jort aulь partiə jəcəjkese yzeneŋ eşndə juqarь partiə ojşmalarь birgən diriktivlar blən qullanmь tieşle tapmaqan. Kulaklar blən kerəşy urnьna -jəcəjke clinnere yzlərə kulaklaşьp btkənnər.

10 kommunistan dyrtese partiədən quldlar. Ul ilimintlar kmner sun:

1) Safin Ibrahim - yze 26 ncь jldan birle partiə cine, [illegible] kulaklar blən ber [illegible] itkən; kymək xuçalьqqa [illegible] tygel, ber torle də partiə eşe alьp barmьj, fəqət aubr [illegible] qna torgan.

2) Qitltinef Minhac - kulaklar çrьn çrlaup, [illegible] kilgən, [illegible] „ber tuqtaussz" [illegible].

3) [illegible] - 27 nce jldan birle partiə kandidatь. [illegible] larqa [illegible] ləmə [illegible].

4) Kamalıf Şəhləxmət - 28 nce jldan alьp partiə kandidatь. [illegible] kyrsətkən [illegible] qludan [illegible]. Kamalıf kyp [illegible] aqca tuzdrgan.

Iske jort aul jəcəjkese mondьj jaraqsz ilimintlardan arьnp, jəcəjkedə kommunistlarnьŋ [illegible] 40 prosintь partiədən qubldьlar. Xəzer jəcəjke massь blən jaqnnaqu carasь kyrrgə tieş. G.

Moŋa kecə bilite birlsen.

Callь Kantunь, 2 nce təsek xalьq sutnda Şərifəf Şakir digən kommunis eşli. [illegible] eşenə qarap, [illegible] jatqan [illegible] jarat [illegible] ide. KYZ.

Veliullin Qjəbraxman.

Məmdəl Votsnda (Arca) „Kyl artile" ismndəge [illegible] mədir [illegible] dip jorgən [illegible] ulnda [illegible] uram [illegible] aulnьŋ [illegible] ecep jattь. Şul kenne uramda isrep jatqan çirnnən xuligannar estudəge kiemnəren saldьrьp alьp kitkənnər. Kulaklar blən bəjləneş tota. Xalьq qarşnda partiənen iqtibarьn təşerep jori. ŞANQUT - ISAP.

ماماداش كانتونندا پارتییه سافلارن تازارتونك قایبر یۆمعاقلاری

(«قزل تاتارستان» نك ئوز حه‌به‌رچسنده‌ن).

پارتییه‌نی تازارتو حه‌زرگی واقتدا كانتوندا بیك قزو بارا. ئالتی ۋولسدا پارتییه یه‌چه‌یكه‌له‌ری بۆتنله‌ی تازارتلب بتدی ئیندی. حه‌زر قالغان ۋولسلارنی هه‌م كوكمارادا‌غی ئشچی هه‌م سه‌ویت یه‌چه‌یكه‌له‌رن تازارتو بارا. تازارتلغان ئالتی ۋولسدا باردغی 24 یه‌چه‌یكی، 242 كاممونیس تیكشرلدی. ,شول ساندان 39 كشی (16,6%) پارتییه‌ده‌ن چغارلدی، 16 كشگه قاتی شلته بیرلدی هه‌م ماتیرییال جیته‌رلك بولماو سه‌به‌بلی بیش كشننك مه‌سئه‌له‌سی ئاچق قالدرلدی. پارتییه‌ده‌ن چغارلغانلارنك كوب ئۆلشی - چیت ئیلیمینتلار، كولاك هه‌م روحانیلار بله‌ن یاقن ئلمته‌ده بولوچلار، ئالارغا یارده‌م ئیتوچله‌ر، ئوزله‌ری مال جیوچلار هه‌م پارتییه یولندان بۆتنله‌ی ئیكنچی یولغا چققان ئیلیمینتلار.

پارتییه‌ده‌ن قوولغان كشله‌رنك برنیچه‌سن تیكشرب قاراساق، ئالارنك پارتییه ئچنده بولولاری ئاولنی یاكا باشدان تۆزوده پارتییه‌گه قۆماچاوغنا ئیتب كیلگه‌نله‌ری ئاچق كورنب تۆرا.

,مۆندی ئیلیمینتلار بیگره‌ك‌ده كوكمارا ۋولسندا كوب یه‌شه‌گه‌نله‌ر. لوگان یه‌چه‌یكه‌سنده (ۋولس ئوزه‌گی) 20نچی یلدان بیرلی پارتییه چلینی ,بولب كیلگه‌ن حه‌میت زاریف ,ئولی ماكارف، ,ئول ئوزننك سه‌وده‌گه‌ر بالاسی ,بولوون مۆكا قه‌ده‌ر پارتییه‌ده‌ن یه‌شرب كیلگه‌ن، حاتته یه‌چه‌یكننی تازارتوغا قارالغان ئاچق جیینلشدادا ئانی ئه‌یتمه‌گه‌ن. كه‌میسییه ئوزننك ئوتدرشندا ئشننك تۆبننه تۆشنگه‌چ كنه ,ئول بارن‌دا ئاچارغا مه‌جبور ,بولدی. ماكارفنك ئوز ۋولسنداغی ۋولكومدان كیلگه‌ن ئسپرافكدا بۆلای دیلگه‌ن: ماكارفنك ئاتاسی 20 نچی یلغا قه‌ده‌ر سه‌وده‌گه‌ر بولغان، ئه 20 نچی یلدان ,سوك سه‌وده ماكارفنك ئاغاسنا كوچكه‌ن، حه‌زرگی واقتدا ماكارف ئاغاسنا توقتاوسز یارده‌م ئیته، ئیكنسننه بر زورغنا حوجالقلاری، بر سوغا تۆرغان، بر ئورا تۆرغان ماشینالاری بار.

,مۆنك ئوستنده ماكارف ئوزننه قالای تولی قارا قارشی ئۆی سالب‌دا ئۆلگرگه‌ن.

منه بۆلارنی بارن‌دا ماكارف كه‌میسییه‌گه ,ترنشب - ترماشب بلدرمه‌سكه ئازابلاندی. ,ئول‌غنا توگل ئه‌لی، ماكارفنك ئاب - ئاچق بولغان، یاراماغان ئشله‌ری‌ده بیك كوب. مه‌سه‌له‌ن: ماكارف برنچی حاتننن ئایرادا، ئیكنچنگه، ئیكی پاراۋای تگرمه‌نی، ئیكی‌قاتلی تاش ,یۆرتی بولغان بای قزننا ئویله‌نه. چاماسز ,زور حۆرمه‌ت بله‌ن ,توی ئوتكه‌ره.

ۋولباشقارما ره‌ئیسی بولوودان فایدالانب، كولاك باباسن ئوز قاناتی ئاستننا ئالا. بای قزلارنا «یارلی» دیب ئسپرافكی بیرب، ئالارنی یوغاری ئوقو یۆرتلارنا كرته. ۋیك ئاتالارن ,ئوزرنسز جیرگه جیگب كولیه‌یت ئیته. ,ۋولس حزمه‌تكه‌رله‌رن جه‌یو یۆرته، ئوزننده ئارق - تۆلك ساتقان كره‌ستییه‌نله‌رگه كاپیراتیفدان تاوار بیروونی كه‌سبكه سالا. كاپیراتیفدا ماكارفنك بر توغان ئنسسی، ئاكا تاوارنی ئیسه‌بسز بیره، ئنسسننك فامیلییه‌سی نی ئۆچندر سادیكف.

منه ,شوشی كشی ,بو واقتقا چاقلی پارتییه ئیسمی بله‌ن پچراق ئشله‌ر ئشله‌ب، بایلارنی یاقلاب، ئوزی مال ,جییب ,ۋولس باشندا، سه‌ویت حۆكومه‌تی باشندا ئوترغان. بیلگنلی ,مۆنی كه‌میسییه پارتییه‌ده‌ن چغاردی.

مۆزافغارف زینه‌ته‌وللا - ,مۆندی 25نچی یلدان بیرلی پارتییه چلینی. كاپیراتیفدا ئشله‌ب كوبكنه ئاقچا ئوزدرغان. چیت ئیلیمینتلار بله‌ن ئلمته‌ده بولغان. چاسنی سه‌وده‌گه‌رله‌رگه كاپیراتیفدان ئوزلكسز كریدیت بیرب تۆرغان.

یه‌چه‌یكه‌ننك ئشی نیقه‌ده‌ر ناچار بولسا - ,ئول یه‌چه‌یكه‌له‌رده ناچار پارتییسلاردا ,شول قه‌ده‌ر كوب بولا. لوگان یه‌چه‌یكه‌سنده ئش ئیفرات ده‌ره‌جه‌ده ناچار قویلغان. ۋولس ئوزه‌گنده بولوغا قاراماسدان، كومه‌ك حوجالق هه‌م كوب باسوغا كوچه‌ر ئۆچن ئونده‌و ئشی ئالب بارو توگل، پارتییه‌سز كره‌ستییه‌نله‌رنك ,بو ئشده بولغان ئۆمتلشلارن كیری قاغب كیلگه‌ن. یارلیلارغا كومه‌ك حوجالق تۆزه‌رگه ئیرك بیرلمه‌گه‌ن. یه‌چه‌یكه‌ده دیسسیپلینا یوق: جینایه‌ت ئشله‌گه‌ن پارتییه چلینله‌رنی جاوابقا تارتلماغان. ۋولكومدا بر تۆرلی‌ده ,یول كورسه‌تلمه‌گه‌ن. منه ,شونك نه‌تیجه‌سی بولاراق، كوكمارا ۋولسندا 48 كاممونیسدان 14 كشی بۆتنله‌ی پارتییه‌ده‌ن چغارلدی، 9 كشگه قاتی شلته بیرلدی. ۋولسداغی پارتییه ئویشماسننك 29 پراسینتی یاراقسزغا چغو، ئه‌لبه‌تته شه‌ب ئش توگل. كیله‌چه‌كده ئوزننك سافلارن نغتونی هه‌م یالچی، یارلیلار حیسابنا ئویشمانی ئوسدرونی - ۋولكوم ئوزننك برنچی ئشی ئیتب سانارغا تییش.

پارتییه‌نی تازارتودا پارتییه‌سز حزمه‌ت ئییه‌سی كره‌ستییه‌نله‌رنك ئاكتیف قاتناشی ,زور یارده‌م ئیته. قایبر كاممونیسلار ئاراسندا «چوبنی ئۆیده‌ن چغارماو» نییه‌تی بولسادا، یارلیلار هه‌م ئورتا حه‌للیلار تازارتو كه‌میسییه‌له‌رنه بیك كوب یارده‌م كورسه‌ته‌له‌ر. هه‌ر بر جییلشدا 35 - 50 له‌ب كشی بولا.

گ. بیده‌یف.

Rabkor xatlarь

Eşlər şəptən tygel.

Kukmara fabrignda tatar eşcelərə bajtaq sanda bulsalar da, alar arasnda aŋ - blem eşləren alьp baruda brnce ucaq bulqan klupnьŋ eşlərə haman da bulsa rətlənə almьj əle. Qazan Tiatьr tixnikumьn bterep qajtqan Vəlief Sabir ber eş tə kyrsətkəne juq əle. Taqьn Mamadьş Kantkomь tarafnnan bilgeləngən Isajьf ta klup eşlərə turnda ber nərsə də blmi.

Fabrikta 30 lap komsomolkь bulsa da, alar arasnda eş alьp barlmьj. „Intrnotsional" nərsə dip sorasaŋ „çьr" dip çauap birələr.

Jaŋalif məs'ələse də bik şəptən tygel. Jaŋalifkə ojrənycelərgə вylmə tauьp birydə faвrik komindantь Antonof qomacaulqlar kyrsətte. Xəzer jaŋalifcə Qəlieva uqьta. Ləkin uqucьlar anь jaratmьjlar. Pidagugiə blən tanьş tygel dilər.

Uqu jortlarьna çibərlgən iptəşlər kire qajtalar, cənki alarnь çibərgəndə hic ber tərle xəzrlek kyrlməgən.

Şulaj uq, Aso-Aviaxim, Морь, allaszlar tygərəklərə joqlьjlar.

Qəmumən Kukmara fabrignda aŋblem, tərbiə eşlərə bik nacar toralar. GNDUK.

Rətlise jaqlar bar.

Tarlofkь sanotoriəseneŋ urnь tabiqətneŋ iŋ baj çirndə. Torlofkь bu jaqь blən Qrьm sanotoriələre blən jarьşrlьq dərəçədə. Şunьŋ blən brgə bu jaŋa sanotoriədə çitşsez jaqlar da bajtaq bar. Sanotoriəneŋ jaqьn kiləcəktə qşqь sanotoriə də buluь məmkin buluьn iskə alqanda, sanotoriə binasnda fizkul'turь həm klup ecen jaraqlь zal juq. Xəzrge klup zalь stalovaj bulьp xzmət itə, stalovaj ecen də tar. Iŋ zur çitşszlek kul'turь eşləreneŋ qujьlьşь bik tybən. Monda sanotoriə həm ike jal jortь ecen ber kətpxanə bulьp, ul da bik tar binaqa urnaşqan. Urьs tlndə kitaplar həm gəzit - zurnallar bulsa da, tatar tlndə rətle ədəbiat juq. Bulqannarь da iske kitaplar, tatar tlndə zurnallar ber də alnmьj. „Qzьl Tatarstan", „Eşce", „Jalcь" gəzitlərə alnsa da, alarnь tləsə kem alьp kitep, bətən kşe fajdalana almi. Tatar kitaplarьnьŋ katalugь da juq. Qəmumən - kətepxanə eşe bik nacar alьp barьla. Aurular həm jal ityce iptəşlər insiativasь blən bulqan kyŋel acu eşlərenə də aurucьlar arasndaqь qaj ber kşelər tarafnnan basьm jasala. Ber kckenə gnə fakt - 26 ncь iyndə Qzьl Mitalist zavotь eşcese iptəş Tickin mondaqь kətpxanə mədire blən brləşep „Ədəbiat kicəse" ojştrqan ide. Kicəneŋ zur figurasь şul uq iptəş Tickin bulьp, ul anda „Luunaja vanna" blən şəqllənyne tənqit itə torqan ber nicə numir diklamatsiə ytəgən ide. Bu eş, bu sanotoriədə daualanucь G.P.U. eşcese iptəş Taporofaqa oşamaqan. Ul kicə ytkəc Tickinne sinzuradan ytməgən diklamatsialar blən massь aldьna cqьь ecen aristavajt itəm, dip mandatlarьn cqarьp, şau-şu kilep qurqьtьp jərde. Mnə bu eş taqьn ojşqan rəyştə kyŋel acu eşləren tarqatьp çibərde. Hər xəldə Tatarstan Glafpalitprosvitь, Tatarstannьŋ zur kurortь bulqan Tarlofkьda hic juqьnda Vasiliva jal jortь kyləmndə bulsa da kul'turь eşləren julqa qujarqa caralar kyrrgə tieş. Suŋqь syz itep mondaqь aurular sastafь xaqnda ber nicə syz - monda stanok eşcelərə həm tybən aparat xzmətkərlərenə qaraqanda şəhər xzmətkərlərə kyberək bulьp kyrenə. Altmьş qna kşelek sanotoriədə iŋ kyp urьn tybən eş xaqь alucьlarqa birelep, juqarьraq eş xaqь alucьlar jraqьraq çibərlsə, jaxşьraq bulьr ide. M. SALAXTDINЬF.

Monьŋ ber carasь kyrlsen.

Qazanda Tuqaj uramnda „Kisy-tgy" məktəbe bar. Bu məktəptə ojrənycelərneŋ kybese səydəgər, mulla kbek kşelərneŋ balalarь. Bu „Kisy-tgy" məktəbndə eşce balasь da, səydəgər balasь da ber tigez xaq tyləp ojrənələr. Mondьj hənər urnnarьna eşce balalarьnьŋ da krep ojrənəselərə kilə. Ləkin alarnьŋ ajqa 4-5 sum tyləp ojrənrlek xəllərə bulmьj. Əgər də anьŋ tərbiəcese 40 sum zaluniə alьp eşləsə, ojdəge simiəse də kyp bulsa, balasьn hənərgə ojrəter ecen ajqa 4 - 5 sum tyləp ojrənrgə krtə almьj. Ə anьŋ balasь „Kisy-tgy" məktəbenə krəse, şunda başqa balalar kbek hənər ojrənəse kilə. Ləkin tylərlek aqca bulmaqac, bu bala bilgele qzqanьc xəldə qala.

Bilgele „Kisy-tgy" məktəplərə ber Tuqaj uramnda qna tygel, başqa çirlərdə də şaqtьj bar. Başqa uqu jortlarnda eşce balalarьn aqcasьz uqtqan kbek, andaqь uqu sizunnda Kisy-tgy məktəplərndə eşce balalarьn aqca tylətmicə jaki arzan xaq blən ojrətrgə brər cara kyrlsə ide. „EŞCE BALASЬ".

قزو حه‌زرلك بارا

ئورنلاردا كۆزگی چه‌چوگه حه‌زرلك تورندا كانتون، رایون جیر بولگله‌ری مۆدیرله‌ری بله‌ن سۆیله‌شو.

كۆزگی چه‌چو كامپانییه‌سی ئوكایی بله‌ن تاتارستان جیر ئشله‌ری كامیسارییاتی كانتون هه‌م رایون جیر بولكله‌ری مۆدیرله‌رننك كیكه‌شمه‌سن چاقردی. كیكه‌شمه‌ده ئایرم وه‌كیلله‌ر ئورنلاردا كۆزگی چه‌چوگه حه‌زرلك ئشله‌ری تورندا ئوز حه‌به‌رچبرزگه توبه‌نده‌گی سوزله‌رنی سۆیله‌دله‌ر.

— —

واحیدف (چیستای كانتونی) - حه‌زرگی كۆنده كانتون كوله‌منده كۆزگی چه‌چوگه حه‌زرلك ئشننه كرشلدی. مۆندان ئیكی ئاتنالار ئلك پلاننی تۆزب بتردك. پلاندا ئیك كیمنده 25 پراسینت ئۆرلقنی چیستارتب چه‌چه‌رگه تییش دییله. ,شوشی كۆنله‌رده 2 ۋاگون جیر ئاشلاماسی ئالندی. حه‌زر چیستای كانتونندا قزو ره‌وشده پچه‌ن ,جییو ئشله‌ری بارا. ئیكی ئاتنادان ئوراققا تۆشه‌چه‌كله‌ر. كامی بویندا‌غی ئاوللاردا پچه‌ننك ئۆزاققا تارتلب جینالووی، چه‌چو كامپانییه‌سننه ته‌ئسیر ئیته‌ر شیكللی. كۆزگی چه‌چو كامپانییه‌سنده یارلی حوجالقلارغا یارده‌م ئیتو ئۆچن كیره‌كلی ئاقچالار ئاول حوجالغی بانكلارندان ئالناچاق.

قازان میتال زاۋودندان ئالنغان پلوكلار كره‌ستییه‌نله‌رنی قه‌ناعه‌تله‌ندرمه‌دله‌ر، ئالار جیكل توفراققا‌غنا ماحسوس ئیتب ئشله‌نگه‌نله‌ر. قۆراللارغا ریمونت یاساو ئشله‌ری بارا. ئالار چه‌چوگه قه‌ده‌ر ئۆلگره‌چه‌كله‌ر.

كالحوزلارنی سوقالاو هه‌م ,ئورو ماشینالاری بله‌ن ته‌ئمین ئیتو ئشی یولغا قویلدی.

ئیدریسف (بۆگلمه كانتونی) - كۆزگی چه‌چوگه حه‌زرلك ئۆچن ئاكتیفلاردان 700 كشی ئیكی [illegible]

ئاگیتاتسییه‌له‌ر تاراتدلار، یارلی حوجالقلار ئالارنك سه‌ویتكه قارشی كشله‌ر ئیكه‌نن یاحشی تۆشندله‌ر. حه‌زرگی كۆنده ئورتاچا 125 حوجالقنی ئچننه ئالغان 11 كالحوز تۆزلدی. كۆزگی چه‌چو كامپانییه‌سی ئوكایی بله‌ن بر نیچه جیرده ئیری كالحوزلار تۆزله‌چه‌ك. كۆزگی چه‌چوجیرله‌رن ئاشلاو ئۆچن ده‌وله‌تده‌ن 12 مڭ ,پۆت ئاشلاما ئالابز.

له‌كین ,بو توردا جیتشسزلك بار. مه‌سه‌له‌ن: «حلیب سایوز» بارژی بله‌ن ئیگن تۆشرسه‌ده، ئانی تاشرغا هه‌م ئشله‌ترگه ,شوشی كۆنگه قه‌ده‌ر ئاقچا جیبه‌رمه‌دی.

كریدیت بوینچا ,ئورو، سوغو ماشینالاری هه‌م پلوكلار ئالندی، رایوندا 160 كشده‌ن عیباره‌ت جیر تۆزوچله‌ر بار.

ئاندان ,سوك، رایون كوله‌مده ئارش ئوراغننا حه‌زرلك كورله باشلاندی،یارلی هه‌م قزل ئه‌رمییس عائیله‌له‌رننك جیرله‌رن ,ئورو ئۆچن، بارلق ئوراق ماشینالاری بله‌ن ,ده‌ئۆر تۆزلدی.

1 nce Avgus kenena xəzrlanegez!

Kommunis jəşlər Intrnotsionalь (KiM) Başqarmasьnьŋ mərəcəgəte.

Xar'kfə, 1 - avgus kenena xəzrlek başlandь.

MƏSKƏY, 18 (Tass). KIM Başqarmasь bətən donja [illegible] Sovitlar sojuzь blən [illegible] impirialistlarnьŋ jaŋa provakatsialərenə qarşь [illegible] mərəcəgət itə.

[illegible]

XAR'KEF, 18 (Tass). Şəhərdə 1 nce avgusqa xəzrlek başlandь. [illegible]

Aubl xuçalьqь nalugьn

bilgeley həm aklat kaqəzlərə biry iyl ajnda əterge tieş.

Naluk salmnarьn qarau, daxutlarnь bilgeley h. ə. eşlərnə tikşery ecen urnnarda komisiələr təzelrgə tieş.

MƏSKƏY, 18 (Tass). [illegible]

III nce Industria zajumьn cəjaruqa tieşle xəzrlek eşlərə jasalqan

MƏSKƏY, 18 (Rosta). [illegible]

Sovitlar kençəlqəsьnda.

Yzвəkstannьŋ aubl xuçalьqь

(Ta xəвərcesennən)

Orlqlь ysmnklər safxuzь.

[illegible]

Baqcasьlьq kapiratifь.

[illegible]

Yzвəkstanda tire həm jon səydəse.

[illegible]

Mamьq həm ignnər kyrneşe.

[illegible] Z. B.

Tatarstan Partiə Əlkə kamititene juqarь uqu jortlarьna uqucьlar çibəry əcen 23 urьn birlde.

Partiə Yzək Kamititь qərarь bujьnca Tatarstan Əlkə Partiə komititenə juqarь uqu jortlarьna uqucьlar çibəry əcen 23 urьn birlde. Ul urnnar tybəndəge uqu jortlarьna bylenələr: Məskəydəge Timirəzəf Aubl xuçalьqь Akadimiəsenə-2urьn, Məskəy Zaotixnik institutьna—ber, Qazan Aubl xuçalьq Institutьna—16 həm Qazan Bəjtarlьq institutьna—4 urьn birlde.

Ədəbiat xronikasь.

Tatarstandaqь ədəbiat-sənqət barьşь blən tanьşu əcen Ykraina Kanstivist şaqirlərnnən Koritski iptəş Qazanqa kilep kitte. Koritski TAPP ojşmasьnьŋ eşlərе blən, şulaj uq „Tatizdat“ həm „Jaŋalif“ nəşriatlarьnьŋ xzmətlərе blən tanştь. Koritski Ukraina jazucьlarьnьŋ tatar ədəbiatь blən qzqsьnularьn həm tatar ədəbiatnnan ukrajncaqa tərçemə itep bajtaq əsərlər basarqa ujlaqannqlarьn əjlədе.

KENDƏLEK VAQIQƏLƏR

◆ 5 يەشلەك بالانڭ چيشندرگەنلەر.
واحيدف ئورامندا، 7 نچى يۇرتدا ،تۇروچى يورکين ديگەن کشنڭ 5 يەشلەك بالاسن، بۇلاق کوپەرندە ئويناب يۇرگەندە بيلگنسز کشلەر چيشندرب. کييملەرن ئالب کيتکەنلەر.
◆ يۇزاق واتقانلار. تاتارستان ئورامنداعى 227 نچى نومیرلى زاکت ماستیرس...

[illegible]

◆ کيچە جينايەتلەرنى ئزلەو بولگندە تۆرلى ئشلەر تورندا 6 عەريزا ئالدعان.

Ridaktьr urnbasarь: Ql. QUŞAJ.
Bastьrucьsь: „TATIZDAT“

QAZANDA

قزل ئەرمييسلەرنى قارشى ئالو ئاتناسى.

تيز كۆنلەردە حزمەتن توترعان قزل ئەرمييسلەرنى ئۆزاق ،سروكلى ئوتپسكدعا جيبەرولەر باشلانا. تاتارستان ئوزەك باشقارماسى يانداعى تاتكامپوم كيكەشمەسى ،بو ئوكاى بلەن، قزل ئەرمييسلەرنى قارشى ئالو ئاتناسى ئوتكەررگە قەرار بيردى. عەسكەرى حزمەتدەن قايتقان قزل ئەرمييسلەر 15 كۆن ئچندە ئورنلارعا ئورناشدرلب بتەرگە تييش. حزمەتكە كرگەنچى ئالارنى تەئمين ئيتب ،تۆرو ئشى ئستراحكاسسدعا تابشرلدى. قايتقان قزل ئەرمييسلەرنى تۆراق بلەن تەئمين ئيتو ئشى شەهەر سەويتنە يۆكلەندى.

پاژار سوندرو كورسلارندا.

،شوشى كۆنلەردە قازاندا پاژار سوندرو كاماندىلارننڭ كيكەشمەسى ،بولب ئوتدى. كيكەشمە، ئەلىگى قەدەر دەوام ئيتب كيلگەن ياندعن سوندرو كورسلارننڭ بر،يل ئچندەگنە تييشلى بلمنى بيرب ئولگرە ئالماعانن ئيسكە ئالب، كورسلاردا ئوقو واقتن 2 ،يل ياسارعا قەرار بيردى.

توريسلار ئۆچن كورورتلار.

[illegible]

تيكشرو ،شوشى كۆنلەردە تەمام ،بولدى، ئورنلارعا جيبەرلگەن ئينستروكترلار قايتدلار. تيكشرو نەتيجەلەرى ،شوشى كۆنلەردە ئيعلان ئيتلەچەك.

سان ئالو ئيدارەسى، ساتسيياليزم يارشندا.

ر. س. ف. س. ر. سان ئالو ئيدارەسى تاتارستان سان ئالو ئيدارەسن ساتسيياليزم يارشنا چاقردى. تاتارستان سان ئالو ئيدارەسنڭ ساتسيال، ئاول حوجالدعى هەم باشقا بر نيچە بولگى يارشقا كرشدلەر ئيندى.

قازاندا داوللى ياعر.

،شوشى بر نيچە كۆن ئچندە قازان تيرەسندە هاوالار سالقنايب ،تۆردى. كيچە سەعەت 12 دە قازان ئۆستندە قاتى داول ،بولدى، بيك كۆچلى رەوشدە واق ،بۆزلى ياعر ياودى. ياعر هەم كۆچلى داول بر سەعەتكە ياقن ،سۆزلدى، ترامۋاى يۆرشلەرى توقتالدى. كوپ ئورنلاردا داول ۋيۋسكىلارنى قوبتارب تاشلادى.

Qazan təzy eşlərе estndə

[illegible]

Tilifon № 8-13

[illegible]

◆ 450 كشدەن تۆزلگەنكون ئشچلەرى ،گروپپەسى ئيدل بويداعى سافحوزلارعا ئيكسكورسييەگە كيتدلەر.
◆ ئيبولنك سوكنا تابا قازان كولەمندە توريسلار كيكەشمەسى ئوتكەرلە. بوكيكەشمەدە تۆب مەسئەلە ،بولب، پراليتارييات توريسلارن ،ئوێشدرو ئشلەرى قارالاچاق.

Sunqь səqəttə

ئ.س.س.ر. پراليتارياتى حەزر تورا

[illegible]

سەويت نوتاسى تانكيندا ئالنماعان

[illegible]

قتاى ئيلچەسننڭ گيرمانيەگە مورائەجەعەتى

[illegible]

قوشما ئاميريكا قتايدان ريزا توگل

[illegible]

Qtaj-Kencьqьş timer julь məs'ələsenə Japonia həm Amirikanьŋ qaraşь

Japoniə həm Amirika Şovit xəkymətenen çauabьn xaqlь tabalar.

TOKIO, 18 (Tass). Japonjə gəzitlərе Sovit xəkymətenen çəuabьn sinsatsiə rəyşndə xəbər ittelər, alar, Qara xan, Rьjkof, Cicirin, Trijanovskinen rəsmnəren həm Qzьl Ərmiə paratьn kyrsətkən rəsmnərne basьp cqardьlar. Qtajnьŋ Tokiodaqь ilcese Vancezanbao, „Şimbon Ringo“ agintstьvasьnьŋ xəbərcese blən səjləşkən caqta, „Japoniə cəmaqətcelege, Qtaj - Kencьqьş timer julь məs'ələsen tnclьq julь blən cişgyə Rysiəne dimnərgə tieş» dide.

„Şimbon Ringo“ agintstьvasь Japoniə giniralni ştabь tirəsndəge qaraş turnd bolaj jaza: Japoniə giniralni ştabь kşelərе, Sovit-Qtaj suqьşь cqunь jraq ixtimallardan sanьjlar. Ləkin hər ike jaq ta qəskər tuplaqannqtan, ber qədər qurqьnьc bar, dilər.

Annarь „Şimbon Ringo“ agintstьvasь, Japoniə tşqь əşlər ministrlegenen qaraşь tybəndəgecə ikənnkne bldərə:

— „Bez hər ike jaq ta mes'əlene tnclьq julь blən cişərlər, dip ьşanqan idek. Bu əmtlər buşqa cqtь. Ləkin şunь əjtep kitərgə kirək:

Rusiənen çauabnda hic ber tərle suqьş iqlan ity juq. Şulaj da Sovit-Qtaj arasnda acqtan acьq bəreleşynen cqunь məmkin. Japoniənen pazitsiəse yzgərmədе. Ul haman elkke təsle vaqiqələrne kyzətep həm kətep tora“.

Avstria ministerena həcym

VINA, 18 (Tass). Avstriə tiligraf agintstvasь xəbər itə:

[illegible]

Qtaj militarislarь, Qtaj-kencьqьş timer Julьn cit il militarislarь qulьna tapşьrrqa plan qoralar.

LONDON, 17 (Tass). Czansezulinnen elkke kiŋəşcese Giniral Sitton, Sovit-Qtaj daub turnda „Morning Post“ gəzitenen vəkilenə Şuşndьj zəjəvliniənə jasadь:

“Qtaj-Kencьqьş timer julьna kontьrul jasau, cit il aksianirlarь ismnnən xərəkət ityce xalьq ara pravliniə qulьna tapşьrlmas borьn, haman qurqьnclь bulьp tora. 1918 nce jldan başlap, 1920 nce jlqa qədər, tərle dəylətlər (Şular arasnda Angliə) Qtaj-Kencьqьş timer julь pravliniəsenə ber nicə milion dollor aqca birdelər. Bu zajumnar ber vaqtta da qajtarlmadь. Minem əcen şunsь bik acьq: timer julnьŋ aksiələren qulda totucьlar həm qtajlar, Qtaj-Kencьqьş timer julь blən idarə itərgə təmam xaqlь bulalar. Əmma Qtaj, timer julnь ber yze gnə idarə itə almьj„ dide.

BIRLIN, 18 (Tass). Qtaj prafsajuzlarьnьŋ vəkile Xuan-Bin Frankьfort şəhərndə bulacaq impirializm blən kerəş ligasьnьŋ sjezeuə barşlьj Birlində tuqtap “Vilt Amalind„ gəzitndə məqalə jazdь. Ul bu məqaləsndə, Qtaj-Kencьqьş timer julь məs'ələsenə tuqtalьp, bolaj jaza:

— “Nankin Xəkymətenen, Qtaj-Kencьqьş timer julьn Qtajqa qajtarrqa tləy turndaqь syzlərе jalqan. Nankin-

[illegible]

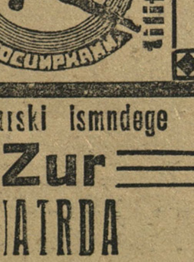
شانخايدا ئتنچسزلق باشلاندی

[illegible]

ILIKTRA 22 nce IYLDƏ Cirattaqь kylturь dyşəmbese (1 „Majvislər“ 2) 3 bylektə. „Komi əlkəsendə ... həm bolan yrcetycelə“ 2 bylktə ILIKTRA

ILIKTRA Qujarqa xəzrlek bara Mizrappom filmlərnnən „ŞƏKERANƏ SATUCЬLAR“

Dəylət sirgь

tilifun 11-90

16 ncь Iyldən 21 nce Iylgə qədər JAŊA PROGRAM
Bəten dənja atraksionь - Girmaniə ukraitele IRNS ŞU yzenen arslannarь — vilikannarь blən. Ataqlь muzikь klaunnarь TANTI Qazanda 1 nce mərtəbə xəzrge zaman ripirturlarlarь blən. Qazanda 1 nce mərtəbə Fransiə artislarь truppьsь MARROGAş Ş. Şafrik atlar drissirovşige ISPANIƏDƏ YGEZLƏR SUQЬŞЬ. Şvitsiə artislarь Brumson-Zanglyrlər. Paldi - VILISƏPIDCELƏR Lyii - Basqcta akrabat. Pridə atlar drissirovşige həm başqa rus, cit məmləkət artislarьnьŋ jaxşь numirlarь. Kicke tamaşa 8 jarьm səqəttə başlana. Kassь 1 dən 2 gə, 5 tən 10 qa qədər acьq bula.

Lrnacarski Ismndəge Zur TIATRDA Fralurrьj 46. tilifun № 5-20

Bygen 19 nda həm 20 — 3 ndə
Şat təzycelər 6 byiektə kamidiə.
Tiatrda muzikь trio 1 - nce sians 7 jarmda 2 - nce sians 9 jarmda başlana. Kassь kic səqət 5 tən acьla.

Iliktra Fralumnьjda 56, tilifun 6-06.

Jaŋa kəndələk filmnərdən „UNALTЬNCЬ“ 6 bylktə drama. Arkistьr blən kyrsətelə.

Catqь Kino-baqca Tuqaj uramь 64, til. 12-13.

Elizavita Birgnir həm Valter Rillilər qatnaşь blən xuduzstualь kamidiələrdən „Donna-Zuanna“

Sianslar „Iliktaьra“ da 7 jarьm, həm 10 səqəttə; „Catqь“ da 8 həm 10 səqətlər də başlana.

KinoVuz «Mətiz»

Qzьl armia jortь „Alton tomşьq“

Sovit-səydə xzmətkələrenen KIUBЬ (Şvits. baqcasь)
Bygen şimbə kən kino kartinь Tripoliə tragidiəse 7 bylktə.

NARKUMЬZDЬRAFNЬN ƏKESPERIMINTAL ƏNDAKERINALUGIJJ DƏYLƏT INESTITUTЬ SATЬRQA CЬQARDЬ
СПЕРМОКРИН
KELINIKƏLƏRDƏ SЬNALQAN
KYRSƏTKE CƏHƏM QULLANU RƏVESE HƏM TƏFSBILLE PЬRASPIKETLAR BERENCE SORAY BELƏN YK BUŞLAJ CIBƏRELƏ
S.S.S.R. nen HƏR BER APTIKTƏ HƏM SANGIGIJINЬ magazinnərendə SATЬLA. 30.0 Fьlaxinnьn, BƏJƏSE 1 s. 50 t.

PERIPARAT TABЬLMAQANDA ZAKAZ HƏM ZADATKЬLARNЬ INESTITUTQA CIBƏREGEZ
Москва, 11, Б. Николо-Воробьинский переул. 10

Jaŋa basьlьp cqtь

„Tulь xisap Kurьsь“
Jazucьlarь S. NIQMƏT həm JAFAJ.
Bəjəse 2 s. 75 t. bu kitap 430 bitle.
Aqca çibərep kitap soratu əcen adris:
Казань, Чернышевская 21, торгсектор. «ТАТИЗДАТ»а.

تاتارستان ئەپتيكەلەر ئيدارەسننڭ هەربر ئەپتيكهەم ماگازينلارندان پرافيسر م.پ. ،توشنوف ،ئۆسولى بوينچاهەم ئانڭ قاراماعندا هەر تۆرلى حەيوانلارننڭ نەسل بيزلەرندەن ئشلەنگەن ئورگنى - تيراپيفتيكە پريپاراتى
تيستاليزات هەم ئاۋاريوليزات
پريپاراتن سۆراعز
تيستاليزاتنڭ برفلاكونى 1 ،سوم 25 تيين.
ئاۋاريوليزاتنڭ بر فلاكونى 1 ،سوم 25 تيين.
قازانداۋيتيرنارييە ئينستيتوتننڭ باكتيرياليگييە لابراتورييەسندە ئشلەنە. پريپارات دوكترلارننڭ ريتسيپلرى بوينچا بيرلە.
چيت شەهەرلەرگە نالوژنى پلاتيوژ بلەن جيبەرلە. | ئازندا 5فلاكونعا زاكاز بيرگەندە جيبەرو بوشلاى.
تيليفون 63-2 125

Jaŋa basьlьp cqtь

F, Jusupьf əsərе. ZAALUGIƏ DƏRSLEGE
1 nce bylek — Umьrtqalь Xajuannar
270 bit bəjəse 2 s. 75 t.
Iske basma — K. SƏQIT həm Q. AXMƏDIEF əsərе, ZAALUGIƏ I — II nce bylek qərəp xərfe blən, bəjəse 1 s. 50 t.
Zadatkьsьz kitap çibərlmi.
Aqca çibərep kitap sorau əcen adris:
Казань, Чернышевскя 21, торг. сектор „ТАТИЗДАТ“А

Maşinada jazu həm eş başqaru, Tatar kurslarьna qarizalar qabul ity eşe başlandь.
Urnnarnьŋ 45 prasintь tatarlarqa birele.
Adris: Vladimir uramь, jort №34, kuartir №5.

Iqlan.

Dyşəmbe kən, 22 nce iyldə kic 7 səqəttə məqarif eşcelərе jortnda kencьqьş Qtaj timer julь vaqiqələrе xaqьnda pratis mitinge bula.
Mitingegə məktəpkə qədər jəşndəge balalar məktəp həm tixnikum uqucьlarь aŋ - blem eşcelərе kurslarda uqucьlar vaqtlь rəyeşlə Qazanda torucь, Kantunnan kilgən iptəşlər caprьlalar.
OBLPROS PRIZIDIUMЬ.

T. Ç. Narkomzimь ippadromnda irtəgə 21 nce iyldə
„At cabşlarь“
Bufit, muzikь, tatalizatьr.
2 səqəttə başlana.

بلگچ دوكترلار حەستەخانەسى
بالقبازارى ئورامى بلەن ۋازنيسينسكى ئوراملار چاتندا 5-39 نچى يۇرتدا
تيرى-ۋينيرا 10-9 (حاتن ۋراچ) 11-10، 3-1، 7-5 | ئچكى ئاورولار 11-9، 11-2، 6-4،
حاتنلار ئاورووى: 1-9، 4-3، 7-5 | بالالار ئاورووى: 5-2،
حيرورگيچسكى: 4 - 2 | كوز ئاورووى: 5-4، 12 - 11
قولاق، ،بۆرن هەم تاماق: | نيرۋى ئاورووى 4 - 3
11-9، 2-12، 7-5 سەعەتلەردە. | تش ئاورووى 9-6 سەعەتلەردە.
كانسولتاتسييە، ميكراسكوب هەم باكتيرياليگييە تيكشرولەرى، تابيبلارننڭ نەوبەت ساقلاولارى، چاقرو بلەن يۆرتلارعا بارو، تش تيحنيكنى ئشلەرى، ئيليكتر هەم ياقتلق بلەن دەوالاو كابينيتى.

Tapşьrlmaqan tiligramnar.

Nasuitcivskidan-Zabavnьvaqa; Arzivkьdan - Sajluvicqa; Svpaturidan - Kazakufqa; Pufaruftan - Jəxinga; Uljanьvskidan - Xəsənefkə; Samardan - Adilşinqa; Pokrьfskidan - Zinnətullinga.

Paro - tiploxot paroxutlarьnьŋ Qazanqa kily həm Qazannan kity vaqtlarь.

Nizni-Astrxan liniəsə:
Tizlətilgən paroxot 10 s. tə kilə, 13 s. tə kitə.
Pocть paroxotь 16 s. tə 11 m-ta kilə, 19 s. 30 m. kite.
Pasazirlar paroxotь 25 s. 10 m. kilə, (dyşəmbedən başqakennərne) 3 s. kitə.

Astrxan-Nizni liniəse:
Tizlətilgən paraxot 2 s. 30 m. kilə, 7 s. kite.
Pocть paroxotь 10 s. kilə, 13 . kitə.
Pasazirlar paroxotь 23 s. 15 m. kile, (dyşəmbedən başqa kennərne) 3 s. 30 m. kitə.

Ribinski-Pirem liniəse:
Pocть paroxotьnьn kilye 13 s. 15 m., kitye 16 s. 30 m.
Pirm - Rьjbnski liniəse pocть paroxotь 17 s. 45 m. kilə, 21 s. 30 m. kitə.
Pasazirlar paraxotь 13 s. 45 m. kilə, 16 s. 30 m. kitə.

Qazan-Ufa liniəse:
Ber atna ecndə Qazanqa 5 mərtəbə kilə həm 5 mərtəbə kitə. (dyşəmbe, sihşəmbe, pənçişəmbe, çomqa, jəkşəmbe kennər). Kilə 4 s. 30 m. ta, kitə 14 s. 30 m.

Çirle paroxotlar liniəse
Qazan — Krasnovidьva 1 nce ries kilə 17 s., kitə 4s. tə.
Qazan — Şьlangь 2 nce rice cahərşəmbe, şimbə həm dyşəmbe kennərdə, kitə irtən 3 s., kilə 8 jarьm s. Cəhərşəmbe, çomqa jəkşəmbe kennərdə 1 nce ries Qazannan kitye 40 m. elek bula.
Zəjəge 1 nce ries 9 s. Vasilivaqa 2 nce ries 17 səqəttə.
QAZAN KANTURASЬ.

كم ،بروشكنسى ؟
قابان كولى بويندان ئالتن ،بروشكى تابدم. ئييەسى، تۆسن - رەوشن ئەيتب، توبەندەگى ئادريس بلەن كيلب ئالسن:
«قزل كوستار» ئەرتيلى.
عافقارف عابدلحاق.

Bideryler.

Şəhər sajlau kamisiəse Olь Qazanski uramda 10 ncь numirlь jortta torucь sajlau kamisiəsene 5 nce iyldəge qərarь bujьnca Anderi Ivanəvic Binakurfnь ...

[illegible]

Şəhər sajlau kamisiəse: SIMKIN.

[illegible]

Qimmətle kagəzlərne ...

1929 ncь jl 20 nce iyldə.

[illegible]

Iqlan.

[illegible]

Baş sut başqarucьsь MOŞKOF.

Tatglaflit № 23 „Krasnaja Tatariə“ həm „Novaja dirivnə“ gezilərenen N. Aliksandrьf tipografiəse, Qazan 1929 jь. Kriml, 11.
Главлит № 23, Типография им. Алесандрова изд. „Красная Татария“ Кремль 11, 1929 г.